

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 19. XI. 2010

RPO-651515-II/10/MWa

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, iż zwrócono się do mnie ze skargą dotyczącą zgodności z Konstytucją RP regulacji, przewidującej 7 dniowy termin do wniesienia zażalenia na uzasadnienie postanowienia, wydanego na rozprawie i nie doręczanego stronom, jako biegnącego od daty ogłoszenia tego postanowienia z uzasadnieniem.

Przedmiotowe zagadnienie powstało w następującym stanie faktycznym. Na rozprawie w obecności oskarżonego sąd wydał postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak znamion czynu zabronionego, krótko to ustnie uzasadniając. Po 3 dniach od wydania tego orzeczenia, oskarżony wniósł o wydanie postanowienia wraz z uzasadnieniem pisemnym. Postanowienie z uzasadnieniem otrzymał po ok. 3 tygodniach. Następnie wniósł zażalenie na uzasadnienie postanowienia, podnosząc, iż treść uzasadnień: ustnego na rozprawie i pisemnego „różniły się diametralnie”. Prezes Sądu Rejonowego zarządzeniem na podstawie art. 429 § 1 kpk odmówił przyjęcia zażalenia oskarżonego, z uwagi na to, że zostało złożone po terminie. W uzasadnieniu stwierdził, iż zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od daty ogłoszenia postanowienia z uzasadnieniem, a jeżeli ustawa nakazuje doręczanie postanowienia- od daty doręczenia. W sprawie niniejszej postanowienie zostało wydane na rozprawie i zgodnie z art. 100 kpk nie doręcza się go stronom. W związku z tym, termin do złożenia zażalenia na uzasadnienie biegnie od daty ogłoszenia postanowienia wraz z uzasadnieniem ustnym.

Z przepisu art. 100 § 1 kpk wynika reguła, że wyroki, postanowienia i zarządzenia wydane na rozprawie ogłaszane są ustnie. W konsekwencji - co do zasady - nie są one doręczane stronom z urzędu. Ogłoszenie postanowienia i zarządzenia odbywa się w formie odczytania - zgodnie z art. 100 § 4 *in principio* kpk - łącznie z uzasadnieniem, jeżeli ustawa nakazuje jego jednoczesne sporządzenie. W razie, gdy sąd odroczył sporządzenie uzasadnienia postanowienia, należy po ogłoszeniu postanowienia podać ustnie najważniejsze powody rozstrzygnięcia (art. 100 § 4 *in fine* kpk).

Skoro postanowienie wydane na rozprawie ogłasza się ustnie (art. 100 § 1 kpk), przeto zgodnie z przepisem art. 460 kpk, zażalenie należy wnieść w terminie 7 dni od daty ogłoszenia postanowienia.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż oskarżony posiada jedynie możliwość wnoszenia zażalenia na ustne uzasadnienie postanowienia wydanego na rozprawie. Zachodzi pytanie, czy taka regulacja jest zgodna z Konstytucją RP.

Według stanowiska prezentowanego w doktrynie, można kwestionować zarówno trafność uzasadnienia orzeczenia, jak również ustalenia faktyczne, które legły u podstaw rozstrzygnięć zawartych w orzeczeniu oraz wykładnię prawa przyjętą do dokonanych ustaleń (Komentarz do art. 425 kodeksu postępowania karnego (Dz.U.97.89.555), [w:] J. Grajewski, L.K. Paprzycki, S. Steinborn, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Tom II (art. 425-673). Zakamycze 2006. Część doktryny wyraża jednak pogląd, że można jedynie ów styl kwestionować, bez zarzucania ustaleń faktycznych (tak uważają P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 1999, s. 486).

Zgodnie z art. 78 Konstytucji RP, każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa. Przepis art. 176 ust. 1 Konstytucji RP stanowi z kolei, iż postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

Uzasadnienie stanowi integralną część postanowienia, w przeciwieństwie do wyroków: „Wyrok nie składa się z sentencji i z uzasadnienia lecz jest osobnym aktem rozstrzygającym a nie częścią całości. To prowadzi w konsekwencji do nadania uzasadnieniu odrębnego charakteru tj. charakteru dokumentu tylko sprawozdawczego.

Uzasadnienie stanowi integralną część postanowienia, odmiennie niż uzasadnienie wyroku" (tak wyr. SN z dnia 3 czerwca 2003 r., IV KK 116/03, OSNwSK 2003/1/1220, Lex nr 184655).

Skoro zaś uzasadnienie jest integralną częścią postanowienia, to zachodzi pytanie, czy przedmiotowe rozwiązanie, zgodnie z którym oskarżony posiada jedynie możliwość wnoszenia zażalenia na ustne uzasadnienie postanowienia wydanego na rozprawie jest zgodne z art. 78 i art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.

W związku z powyższym, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmym zapytaniem, czy obecna regulacja, zdaniem Pana Ministra nie narusza prawa oskarżonego do informacji, a w konsekwencji do rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz do dwuinstancyjnego postępowania.

Łęka wprawy szczeru

Jens Jipou